

Růst cen zatěžuje české domácnosti

Ještě v roce 2000 vydávaly české domácnosti za energie průměrně 1 611 Kč za měsíc. **V roce 2011 to už bylo 2 680 Kč.** Nominálně došlo k navýšení těchto výdajů o 66 %.

V roce 2011 byly ceny energií v porovnání s rokem 2000 celkově bezmála dvojnásobné. Výdaje za tyto položky představují stále větší zátěž nejen pro firmy, podniky a jiné ekonomické subjekty, ale mají dopad i na domácnosti. Dokazují to data ČSÚ ze šetření statistiky rodinných účtů. Přitom se jedná o nezbytná vydání, která spotřebitelé mohou omezit jen do určité míry. Záleží totiž na tom, jaké mají domácnosti možnosti. Ne každá domácnost má k dispozici všechny zdroje energií, které by mohly v případě nutnosti kombinovat (elektrina, plyn, teplo a teplá voda, tuhá paliva apod.).

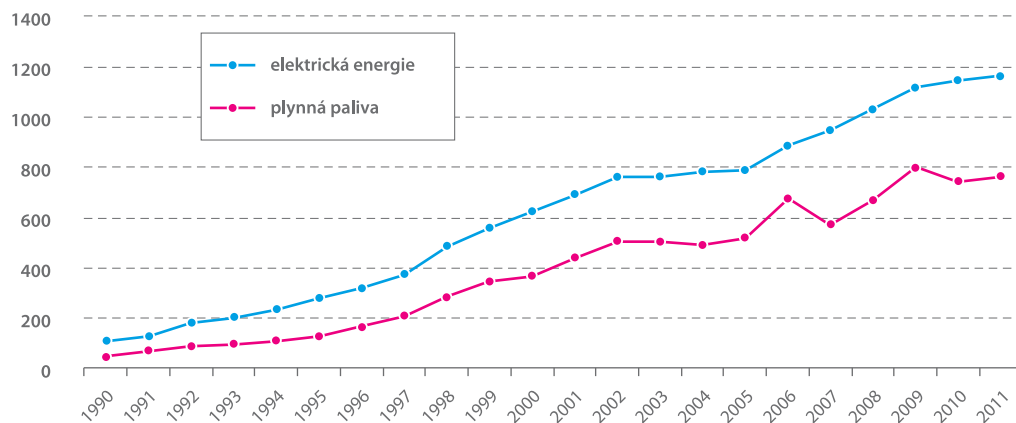
Elektrina a plyn

Celková vydání domácností statistiky rodinných účtů za energie se průběžně zvyšují, k čemuž přispí-

Domácnosti statistiky rodinných účtů v roce 2011 nominálně vydaly za elektrickou energii jedenáctkrát více svých prostředků než v roce 1990 a za plynná paliva dokonce šestnáctkrát.

Vývoj vydání za elektrinu a za plyn u domácností statistiky rodinných účtů v letech 1990 až 2011 (průměry na domácnost v Kč za měsíc)

Zdroj: ČSÚ

vá především zmiňovaný růst cen. V roce 2000 představovala průměrná vydání 1 611 Kč na domácnost a měsíc a v roce 2011 pak dosáhla výše 2 680 Kč na domácnost a měsíc (nominální zvýšení o 66 %).

Domácnosti statistiky rodinných účtů v roce 2011 nominálně vydaly za elektrickou energii jedenáctkrát více svých prostředků než v roce 1990 a za plynná paliva dokonce šestnáctkrát.

Vydání za elektrickou energii se sice meziročně zvyšovala proměnlivým tempem, ale jejich nárůst ve sledované časové řadě byl celkově poměrně plynulý.

V případě plyných paliv, u nichž v porovnání s rokem 2000 vzrostly ze všech typů energií ceny nejvýrazněji (více než 2,5krát), byly častější výkyvy v jednotlivých letech, což pramení z charakteru spotřeby. Ta je úzce spjata zejména s vytápěním, na jehož různou intenzitu má vliv především počasí. Výkyvy a snižování spotřeby v posledních letech lze přičíst také tomu, že lidé reagují na změny cen a hledají i jiné alternativy pro vytápění či vaření.

V domku jinak než v bytě

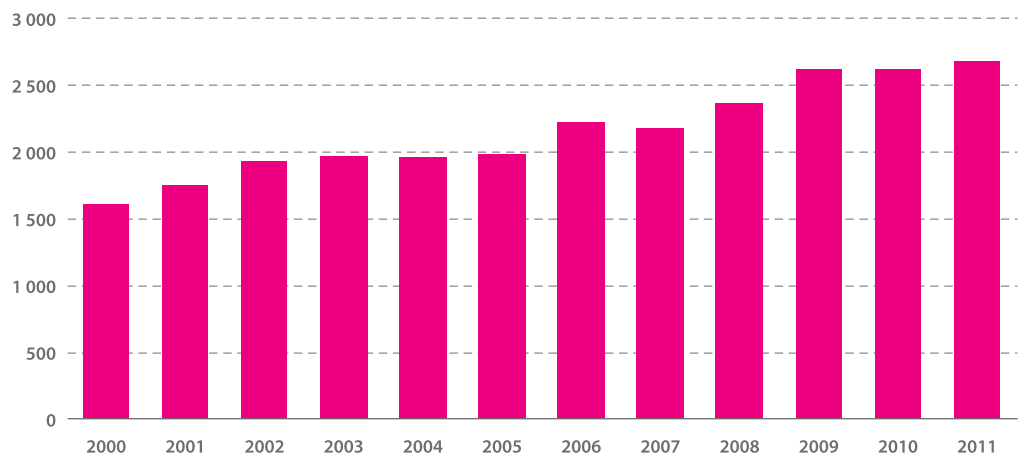
Zásadní odlišnosti ve struktuře vydání za energie nalezneme při porovnání výsledků za domácnosti bydlící v rodinných domcích s domácnostmi bydlícími v bytech.

Pro domácnosti statistiky rodinných účtů bydlící v rodinných domcích je charakteristický velice nízký podíl vydání za teplo a teplou vodu (menší než 1 %) na celkových vydáních za energie, zatímco u domácností bydlících v bytech tvoří tento podíl více než 40 %. Pro domácnosti bydlící v rodinných domcích je dále charakteristický výrazně vyšší podíl vydání za elektřinu, plyná i tuhá paliva než u domácností bydlících v bytech.

V průběhu posledních deseti let byla struktura vydání za energie u domácností bydlících v rodinných domcích poměrně stálá (elektrická energie asi 50 %, plyná paliva asi 40 %, tuhá paliva asi 9 %).

Naopak u domácností bydlících v bytech byla struktura proměnlivější. Stále se snižoval podíl vydání za teplo a teplou vodu – z bezmála 60 % na zhruba 45 %. Naopak rostly podíly vydání za plyná paliva – z asi 11 % na zhruba 15 % – a elektrickou energii – z 31 % na 37 %.

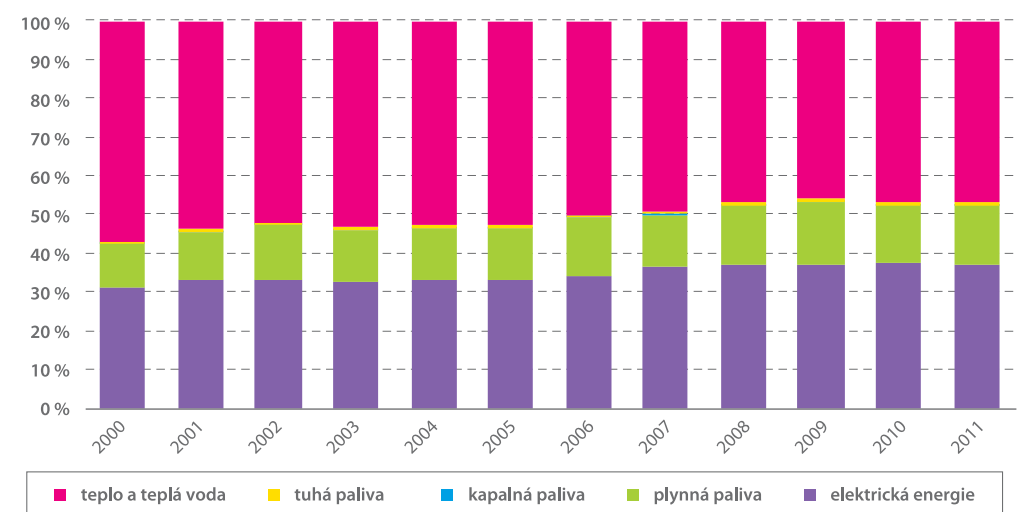
Celková vydání za energie u domácností statistiky rodinných účtů v letech 2000 až 2011 (průměry na domácnost v Kč za měsíc)

Struktura vydání za energie u domácností statistiky rodinných účtů bydlících v rodinných domcích v letech 2000 až 2011 (v %)

Struktura vydání za energie u domácností statistiky rodinných účtů bydlících v bytech v letech 2000 až 2011 (v %)

■ teplo a teplá voda ■ tuhá paliva ■ kapalná paliva ■ plyná paliva ■ elektrická energie

Pavel Širmer
oddělení sociálních šetření

Zdroj: ČSÚ